

Statens vegvesen Region Øst
Postboks 1010 Skurva
2605 Lillehammer

Deres referanse
Vår referanse 2011/6451-0 433.6 SIG
Saksbehandler Svein Gausemel, tlf. 61 26 60 65
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 10.11.2011

Søknad om dispensasjon etter § 6 fra forskrift om dragehode som prioritert art

Med hjemmel i § 6 i forskrift om dragehode som prioritert art, gir Fylkesmannen dispensasjon fra forskriftens § 3, til utbygging av gang- og sykkelveg langs fylkesveg 51, mellom Rogne samvirkelag og Rogne skole, i henhold til godkjent reguleringsplan.

Bakgrunn

I brev av 28. september 2011 søker Statens vegvesen region øst om dispensasjon fra § 3 i Forskrift om dragehode som prioritert art, for å etablere gang- og sykkelveg mellom Rogne samvirkelag og Rogne skole. Reguleringsplanen ble egengodkjent av Øystre Slidre kommune 12. august 2011. I forbindelse med planprosessen ba Fylkesmannen om en nærmere utredning med hensyn til den prioriterte arten dragehode. Dragehode er en art som også er kategorisert som sårbar (VU) i den norske rødlista for 2010, og er en truet art.

Tiltaket

Planområdet for gang og sykkelvegen går langs FV51 over en strekning på ca 1,5 km fra Coop Rogne til Rogne skole. Tiltaket er i tråd med vedtatt reguleringsplan. I planområdet er det påvist flere lokaliteter (tuer) med den prioriterte arten dragehode, som blir berørt av inngrepet. Det gjelder lokalitetene med nummer 1, 2, 3, 4 og 6 på vedlagte kart. Størrelsen på lokalitetene varierer, de største er angitt å være maks. 2 m² store. Kartet viser omrisset av reguleringsplanen samt forekomster av dragehode. Statens vegvesen vil forsøke å flytte og reetablere de berørte forekomstene av dragehode, og videre ta hensyn til disse gjennom en planlagt skjøtsel og kantslått.

Fylkesmannen ser slik på saken

Vurderinger av saken er gjort med bakgrunn i naturmangfoldloven (NML) §§ 4-6, §§ 7-12, 14, 24 og Forskrift for dragehode som prioritert art §§ 2-3 og 6.

Et overordnet mål i naturmangfoldloven er å ivareta både arts mangfold, naturtyper og økosystemers funksjon. Det påhviler "enhver" en aktsomhetsplikt i forhold til dette. Dragehode er kategorisert som sårbar (VU) i den norske rødlista, og er etter egen forskrift en prioritert art, som krever spesielle hensyn. Dragehode er en truet art i norsk flora. Arten har sin nordgrense i Norge, i Oppland. I Artskart er det pr i dag dokumentert 963 objekter (forekomster) av dragehode, 345 av disse ligger i Oppland. Sammen med Oslo og Akershus har Oppland hoveddelen av artens utbredelse i Norge, og har dermed et særlig ansvar for denne arten.

I regi av Fylkesmannen har det også vært gjennomført egne kartlegginger av arten dragehode de siste 2 årene, bl. a i Valdres. Det er derfor en relativt god oversikt over status for arten i fylket. Valdres vurderes til å ha et tyngdepunkt av arten, både regionalt og nasjonalt. Det er pr i dag registrert flere hundre lokaliteter i Oppland. Dragehode har en sørøstlig utbredelse i Norge knyttet til Oslofjorden nordover til Mjøsa og nordre deler av Gudbrandsdalen. Den vokser ofte i små ringformede tuer på lysåpne, kalkrike områder, gjerne kantsoner langs veg, ved berg- og skrenter, samt i kulturmark.

Naturverdiene i det aktuelle området er utredet gjennom en egen befaringsrapport, datert 11. juli 2011. I rapporten påvises flere lokaliteter av dragehode og det er også en beskrivelse av naturtyper langs traseen. Rapporten viser til at forekomstene med dragehode inngår i lokaliteter med vegetasjonstypen "urterikt kantkratt, F4b skogkløverutforming" (Fremstad 1997). Dette er en truet vegetasjonstype i kategori (VU) jamfør Fremstad og Moen sin rapport over truede vegetasjonstyper i Norge (Fremstad og Moen 2001). Dette kan gi grunnlag for å kunne gi naturtyper langs vegen (trolig naturbeitemark/artsrik vegkant) minst verdien viktig (B). Noen naturtypeforekomst eller utforming er imidlertid ikke avgrenset nærmere her.

Fylkesmannen vurderer det slik at rapporten som er utarbeidet har beskrevet naturgrunnlaget på en bra måte, og mener at kunnskapsgrunnlaget for vurdering av saken er tilfredsstillende. Det sentrale her er forekomsten av den prioriterte arten dragehode. Tilgjengelig kunnskap er anvendt og kravet i § 8 i NML er oppfylt. Den tilgjengelige kunnskapen gir tilstrekkelig informasjon om hva som finnes og virkningen av tiltaket. Førre- var prinsippet jf. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Tiltakets karakter vurderes slik at nærmere vurderinger etter § 10, samlet belastning, ikke er relevant.

Når det gjelder avbøtende tiltak som søkeren foreslår å gjennomføre, med flytting og reetablering av tuer, dekkes kostnadene til dette av Statens vegvesen. I søknaden vises det også til at en vil innarbeide hensyn til skjøtsel og gjennomføring av kantslått i en "YM-plan for skjøtsel". Fylkesmannen finner således at hensynet til miljøforsvarlige driftsmetoder og å begrense skadene på naturmangfoldet (§§ 11-12 i naturmangfoldloven) vil være godt ivarettatt gjennom disse tiltakene. Fylkesmannen er ellers kjent med at vegetasjonsrådgiver Tanaquil Enzensberger har erfaring med slik flytting av forekomster og kan forespørres av Vegvesenet om å bidra med råd og veiledning for den praktiske gjennomføringen.

Forskriftens § 3 fastsetter et generelt forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av dragehode. Etter søknad kan imidlertid Fylkesmannen ved dispensasjon gjøre unntak fra forbudet, jf. forskriften § 6, jf. NML. § 24 femte ledd. Det er et vilkår for å gi dispensasjon at *"det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling"*, eller at *"vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig"*, jf. NML. § 24 femte ledd. Det følger av forskriften § 6 andre ledd at *"ved søknad om dispensasjon fra forskriften, kan forvaltningsorganet kreve at følgene av det planlagte tiltaket for arten klarlegges i samsvar med naturmangfoldloven § 24 første ledd bokstav c"*.

Reguleringsplanen vil berøre 5 lokaliteter (tuer) med dragehode (Se eget kartvedlegg. Med forbehold om ca. +/- 15-20m unøyaktighet i GPS-innmålingene). Konsulenten viser i rapporten til at det ligger større forekomster av dragehode like i nærheten på "nedsiden" av FV51. Han vurderer det slik at "et tap av lokalitetene på oversiden av FV51 vil derfor ikke ha særlig stor negativ effekt på bestanden i området eller i kommunen som helhet".

Fylkesmannen støtter denne vurderingen og anser det ikke som nødvendig å klarlegge videre følger av tiltaket. Tiltaket må sies å være av beskjeden karakter, og vil ikke ha noen vesentlig negativ effekt for populasjonen av dragehode lokalt eller regionalt. Vi viser i den sammenheng også til at Vegvesenet vil gjennomføre avbøtende tiltak med flytting/reetablering og skjøtsel.

Hensynet til en god tilrettelegging for de myke trafikanter må sies å være en vesentlig samfunnsinteresse (§ 14). Søkeren har begrunnet lokaliseringen av vegen ut fra beliggenhet i forhold til bebyggelse, og god tilkobling til adkomstveg til skole og andre lokalveger. Alternativ plassering av gangvegen, på andre siden av FV51, vil således ikke være noe godt alternativ. Med bakgrunn i at det her dreier seg om et inngrep med et beskjedent skadeomfang for naturmangfoldet (herunder at Vegvesenet vil gjennomføre avbøtende tiltak), vurdert mot de samfunnsmessige interessene, finner Fylkesmannen at det i denne saken bør vektlegges de samfunns- og trafikksikkerhetsmessige hensyn som etablering av gang og sykkelveg er, og at dispensasjon innvilges.

Vedtak

Med hjemmel i § 6 i forskrift om dragehode som prioritert art, gir Fylkesmannen dispensasjon fra forskriftens § 3 for utbygging av gang- og sykkelveg mellom Rogne samvirkelag og Rogne skole i henhold til vedtatt reguleringsplan. Dispensasjonen forutsetter at tiltaket gjennomføres slik det er beskrevet i søknaden fra Statens vegvesen av 28.september 2011, med de avbøtende tiltak søker har angitt i søknaden.

Vedtaket kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning innen tre uker etter at brevet er mottatt, jf. vedlagte melding om retten til å klage over forvaltningsvedtak. En ev. klage sendes til Fylkesmannen.

Jørn Karlsen e.f.
senioringeniør

Svein Gausemel
overingeniør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi
Øystre Slidre kommune

Vedlegg
Skjema – melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak